

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 20 April 1890. N°. 643.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden f1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verzekeringen 10 Cent per regel.

Van de Genademiddelen.

ZONDAGSAPDEELING XXVI.

Ik doop u wel met water tot bekeering; maar die na mij komt, die zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen. Matth. 3: 11.

Het Sacrament des Doops.

Waar begint in de Heilige Schrift het Sacrament des Doops? Eerst bij den Doop, die door de Apostelen werd bedienend, of wel, reeds bij den Doop van Johannes? Daar nu in deze ééne korte, schijnbaar min belangrijke vraag toch feitelijk reeds geheel het mysterie van den heiligen Doop inzit, heeft men oudtijds terecht begrepen, dat er niet over mocht heengetreden, en heeft zich op dit punt een zeer scherpe woordstrijd tusschen onze Gereformeerde theologen en de theologen der Roomsche kerk ontwikkeld. Terwijl toch de Roomsche theologen staande hielden, dat de Doop van Johannes niet het Sacrament des Doops was; dat deze Doop dus van geen geestelijke genade verzeld ging; en dat derhalve de gedoopten door Johannes eerst later van Jezus en zijn discipelen den eigenlijken, werkelijken Doop ontvingen, verdedigden onze godgeleerden steeds de meening, dat de Doop van Johannes met onzen Doop één was, en dat er van een overdoopen der door hem gedoopten geen sprake viel. Van Roomsche zijde beriep men zich natuurlijk op de tegenstelling door Johannes zelf gemaakt, als hij zijn eigen Doop „een doop met water“ noemt, en hietertegenover stelt, dat die na hem komt, „doopen zal met den Heiligen Geest en met vuur“; een woord, dat, op den klank af, en bij minder nadenken, ook nu nog niet weinig verleidelijk, om op het eerste gezicht deze vraag in Roomschen zin te beantwoorden.

Toch viel het niet moeilijk hietertegen aan te voeren, dat deze tegenstelling niet aldus kan gemeend zijn, en zoo niet mag worden opgevat. Dan toch zou alleen Johannes met water hebben moeten doopen, en zou er in de Christelijke kerk van een waterdoop geen sprake kunnen zijn. Het water zou dan bij Johannes hebben gehoord, en van Christuswege alleen een doopen met den Heiligen Geest en met vuur uitgaan. Een voorstelling die er, met name in Engeland, dan ook metterdaad bij enkelen toe geleid heeft, om den eigenlijken Doop af te schaffen, en alleen in de bekeering of geestelijke verwekking den Doop met den Heiligen Geest te zien.

Ook de berichten, die ons in de Evangelien en in de Handelingen der apostelen ten dienste staan, steunen de opvatting van de Roomsche godgeleerden niet. Was het metterdaad zoo, dat de Doop van Johannes den Dooper niet het Sacrament des Doops ware geweest, en dus de eigenlijke Doop later nog pas volgen moest, dan zou er ons toch iets van moeten bericht zijn, waar en hoe de apostelen zelf gedoopt zijn. Want wel verhalen de Roomsche godgeleerden, dat Jezus zelf Maria en Petrus gedoopt zou hebben, en Petrus de overige discipelen; maar in de Evangelien vindt deze voorstelling niet den minsten steun. Er wordt in ééne adem, en zonder eenig onderscheid van zin, zoo van den

Doop van Johannes als van den Doop van Jezus gesproken, en van een herdoopen of overdoopen door Jezus, van wie reeds door Johannes gedoopt was, wordt met geen woord melding gemaakt. En wat eigenlijk alles afdoet, Jezus zelf is wel door Johannes gedoopt, en aan dezen Doop door Johannes wordt zeer hooge betekenis toegekend, maar van een tweede Doop, dien Jezus zelf zou ondergaan hebben, lezen we niets; terwijl het ook moeilijk valt in te denken, door wien deze tweede, en dan eigenlijke Doop, aan Jezus zou moeten zijn toegediend. En zoo zou men dus tot de ondenkbare slotsom komen, dat Jezus wel den niet-eigenlijken Doop van Johannes zou ondergaan hebben, en dat aan dezen Doop door de Evangelisten het grootste gewicht wordt gehecht, maar dat de vraag of Jezus ook den eigenlijken Doop onderging, geen der evangelisten ook maar één oogenblik zou hebben bezig gehouden. Want wel sprak Jezus later ook van zijn lijden als van een Doop, toen hij tot Petrus zei: „Met den Doop waarmee ik gedoopt word, zult ook gij gedoopt worden“, maar het is aan geen redelijke twijfel onderhevig, of we hebben hier met een figuurlijk, overdrachtelijk gebruik van dit woord te doen. Anders toch zou in het lijden van Christus tevens het Sacrament des Avondmaals schillen, daar Jezus er in één adem bijvoegde: „Den drinkbeker dien ik drinken zal, zult gij wel drinken.“ Reden waarom er niet anders kan geoordeeld, dan dat de berichten van de Evangelien ons omtrent een overdoopen van degenen die reeds door Johannes gedoopt waren, niets melden, en eer het tegendeel waarschijnlijk maken.

Anders intusschen schijnt het met het boek der Handelingen te staan. Daarin toch lezen we, kap. 19: 1-7, van ruim twaalf mannen, die Paulus te Efeze vond, en aan wie hij, hoewel ze reeds gedoopt waren, niettemin den Christelijken Doop toediende. Het desaanstaande ons door Lukas medegedeelde komt neer op het volgende. Bij een bezoek door den heiligen apostel Paulus aan de kerk te Efeze gebracht, kwam hij daar in aanraking met een kring van mannen, die zich zonder aarzeling voor den Christus verklaarden en tot de kerk wilden behooren, maar die in een buitengewone positie verkeerden. Toen namelijk Paulus aan deze godvruchtige mannen vroeg, of ze den Heiligen Geest ontvingen hadden, ontving hij van hen het schijnbaar zonderlinge antwoord, „dat ze zelfs niet gehoord hadden, dat er een Heilige Geest was.“ Dit zeggen bedoelde natuurlijk niet, dat ze nooit van het bestaan van den Heiligen Geest gehoord hadden, maar heel anders, dat ze nog nooit gehoord hadden, dat de Heilige Geest te verkrijgen was in verband met de toetreding tot de kerk. Dat dit de zin moet zijn, toont Joh. 7: 39, waar de heilige apostel Johannes nog sterker zegt: „Want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was“; woorden die vlak vooraf aldus verklaard worden: „Dit zeide hij van den Heiligen Geest, welken ontvangen zouden wie in hem gelooven.“ In beide plaatsen, zoowel in Hand. 19: 2 als in Joh. 7: 39 wordt alzoo bedoeld, niet op het bestaan van den Heiligen Geest, maar op het verkrijgbaar zijn van den Heiligen Geest voor degenen die Jezus' discipelen werden, nadat hij verheerlijkt was; eer niet. Het zeggen der twaalf mannen: „We hebben zelfs niet gehoord, dat er een Hei-

lige Geest is“, beduidt derhalve: „We hebben zelfs niets vernomen van een belofte, dat de Heilige Geest aan hen die in Christus geloofden, was toegezegd.“

Daarop vroeg Paulus hun nader: „Waarom zijt gij dan gedoopt?“, waarop zij ten bescheid gaven: „In den doop van Johannes.“ Zij waren dus misleid. Ze waren blijkbaar niet door Johannes zelf gedoopt. Dan toch kon dit zoo niet zijn uitgedrukt. Neen, ze waren gedoopt door iemand, die hen bij dien Doop op Johannes, als op den hoogsten leeraar had gewezen. Wat hierachter schuilt is niet onduidelijk. Immers de Evangelisten berichten ons, dat er na Jezus' optreden zekere wedijver in gaan werken bij enkele discipelen van Johannes, die weigerden met Jezus te gaan. Niet verstaande, dat met Jezus' optreden de Doop van Johannes zelf gewijzigd, zett' en zij daarom Johannes' arbeid, ook na zijn onthoofding, voort; en zoo ontstond vanzelf die tegenstelling, dat zij in den naam van Johannes doopten, terwijl Jezus' discipelen doopten in den naam van den Christus. Men heeft hier dus met een valsche secte te doen; met een secte van Johannes-mannen, die Johannes zelf niet verstaan hadden, en daarom geheel in strijd met diens bedoeling, zijn werk als een zelfstandige openbaring tegenover den Christus handhaafden. Dat Johannes zelf niet mischieling wel eenige aanleiding tot het optreden van deze secte gegeven had, zouden we niet durven betwisten. Toen hij uit zijn kerker eenige discipelen naar Jezus zond met de vraag: „Zijt gij de Christus of verwachtten we eenen anderen?“, was voorzeker het geloof in dezen Godsgewigdig weggezonden. En toen kort daarop Johannes den marteldood onderging, was het verre van onnatuurlijk, dat enkele kortsichtigen onder zijn discipelen, dezen martelaar bovendien gingen veruieren en geheel naast, ja boven Jezus gingen stellen. Op die wijs schijnt zich deze secte van Johannes-jongeren op kleine schaal te hebben voortgeplant, en gelijk het dan gaat, het ware karakter van Johannes' Doop almeer vervalscht te hebben. Had toch Johannes zelf van meet af in zijn waterdoop slechts het symbool aangewezen van dien meerderen Doop met den Heiligen Geest, dien Jezus schenken zou, dit had deze secte verzwegen, van alle heenwijzing op Jezus was algetuigen, en van den Heiligen Geest was niet eenmaal gerept. Waren alzoo de echte Johannes-jongeren vanzelf tot Jezus overgeleid, deze valsche Johannes-jongeren waren steeds verder van Jezus afgeweken. Johannes zelf was hun het één en al geworden. En zoo doopten ze in den naam van Johannes.

Voor den apostel Paulus stond de zaak dus zeer eenvoudig. Al wat hij te doen had was, deze misleide mannen op den echten Johannes en zijn echte prediking wijzen. En dat deed hij. We lezen toch in vs. 4, dat Paulus tot hen zeide: „Johannes heeft wel gedoopt den Doop der bekeering, maar zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in dengene, die komen zou na hem, dat is in Christus Jezus.“ Hierin ligt opgesloten, dat Paulus hun betwist, dat ze den Doop van Johannes zouden ontvangen hebben. Ze waren niet door Johannes zelf gedoopt; en niemand van Johannes' leerlingen bezat recht of macht, om in zijn naam te doopen. Johannes' doop was niet duurzaam, maar voorbijgaande, en volstrekt niet bestemd, om na zijn dood te worden voortgezet; maar omgekeerd, om, zodra Jezus' optrad, met Johannes' eigen wegsterven te verdwijnen. Dit toch ligt in Paulus' herinnering aan het feit, dat Jo-

hannes de Dooper altoos op den Christus heenwees en zichzelf slechts als een tijdelijk en voorbijgaand wegbereider van den Messias beschouwde. Was dus ook aan deze goedgezinde mannen, door hoogst onhandige leerlingen van Johannes den Dooper, geheel tegen den zin en de onderwijzing van hun grooten voorganger, bediend mocht zijn, zijn Doop stellig niet. Ze waren derhalve niet gedoopt; niet door Johannes zelf en niet door de discipelen van den Christus; ze konden dus niet anders beschouwd worden dan als ongedoopten. En op dien grond nu ging Paulus er toe over, om diegenen uit hen die geloofden, alsnu voor het eerst te doopen, en hun de handen op te leggen; bij welke gelegenheid er een zichtbare aangrijping van twaalf hunder door den Heiligen Geest plaats had, zoodat het wonder van den Pinksterdag zich op kleine schaal ook onder hen openbaarde. Zoo toch lezen we aan het slot: „En die hem hoorden werden gedoopt in den naam des Heeren Jezus; en als Paulus hun de handen oplegde had, kwam de Heilige Geest op hen, en zij spraken met vreemde talen en profeteerden.“ Hoevelen er nu waren, die weigerden en zich verhardden, staat er niet bij, maar wel, dat het een twaalftal was, dat geloofde.

Zoo ziet men dus, dat ook dit voorval het vermoeden, alsof de gedoopten door Johannes later van Christuswege eerst den eigenlijken Doop ontvingen, niet steunt, maar integendeel als ongegrond weersprekt. Steunen zou het dit vermoeden alleen dan, zoo bleek, dat we hier met mannen te doen hadden, die door Johannes zelf gedoopt waren geweest. Maar juist het tegendeel hiervan komt ten duidelijkste uit. Ze waren niet door Johannes gedoopt, want, zegt Paulus, de Doop van Johannes wees juist op een belofte in verband met den Christus. Dit verwijzen van deze dusgenaamde Johannes-jongeren naar den echten Doop van Johannes, in tegenstelling met den schijn-doop, dien zij van onbevoegden hadden ontvangen, strekt dus juist ten bewijze van wat de Gereformeerden steeds beweerden, t. w., dat wie wezenlijk door Johannes den Dooper, in heenwijzing op den Christus gedoopt waren, noch door Paulus noch door eenig ander apostel wierden overgedoopt.

Hiermee is echter nog het noodige licht niet op den Doop van Johannes geworpen. Immers dit spreekt wel vanzelf, wie, zonder nader beding, den Doop van Johannes eenvoudig op één lijn zou willen stellen met den Doop der Christelijke kerk, zou gevaarlijk spel spelen, en de onderminning van den Doop in de hand werken.

Het staat toch vast door Johannes' eigen verklaring, dat zijn Doop niets was dan een doopen met water, en niet verzeld ging van de werking van den Heiligen Geest, noch ook dien Heiligen Geest tot voertuig diende. Stelt men nu met dezen doop onzen Christelijken Doop op één lijn, dan volgt hieruit, dat ook onze Doop niets dan een doopen met water is, en dat, wijl elke werking van den Heiligen Geest ontbreekt, ook bij onzen Doop van een Sacrament geen sprake kan zijn. Staat eenmaal vast, dat een Sacrament bestaat, en uit het zichtbaar teeken én uit een geestelijke daad, die door dit teeken wordt afgebeeld, dan kan de daad des menschen alleen iets nooit tot een Sacrament maken. Een Sacrament wordt iets eerst, en is het alleen dan, als Christus uit den hemel de werking van zijn Heiligen Geest doet uitgaan en met het teeken in verband zet. Het teeken is

op zichzelf niets, deze werking van den Christus is alles; en alleen zijn stellig gebod, om dit teeken aldus aan te richten, geeft in zooverre ook aan dit teeken waar zij. Nu kan er geen geschil over rijzen, of de waterdoop van Johannes ging op dat eigen oogenblik niet van deze werking van den Heiligen Geest verzeld. Hij zelf betuigt het zoo duidelijk mogelijk: „Ik doop wel met water, maar het doopen met het vuur des Heiligen Geestes kan eerst komen van hem, die na mij komt, d. i. van den Christus.“

Begaat men nu de fout, om te zeggen, dat onze Christelijke Doop niets anders noch meerdere is dan deze Doop van Johannes dan gevoelt ge terstond, hoe hiermee ook van onse Doop verklaard zou worden, dat hij van elke geestelijke werking des Heiligen Geestes geheel ontbloeit, en dus geen Sacrament was.

We stuiten hier dus metterdaad op een moeilijkheid, die haar oplossing eischt. En deze oplossing nu kan niet beter gegeven, dan door een oogenblik de aandacht te vestigen op den Doop, die door Jezus en zijn discipelen bedienend is, vóór den Pinksterdag. Hierbij toch rijst vanzelf de vraag, of deze vóór den Pinksterdag door Jezus en zijne discipelen toegediende Doop al dan niet van een rechtstreeksche werking van den Heiligen Geest verzeld ging. En dan moet buiten kijf geantwoord: Neen. Johannes 7: 39, waarop we straks reeds wezen, geeft hier het bewijs. Jezus sprak toch van den Heiligen Geest, dien zij, die in hem geloofden, ontvangen zouden. Later dus pas; niet toen reeds. „Want“, zegt Johannes, „de Heilige Geest was er nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.“ Hieruit volgt dus, dat de werking van den Heiligen Geest, die bij den Doop hoort, eerst kon werken na Jezus' hemelvaart. Jezus zelf getuigt het zijn jongeren telkens in zijn gesprekken na de instelling van het heilig Avondmaal: „Indien ik niet wegga, kan de Heilige Geest niet komen, maar indien ik wegga, dan zal ik hem u van den Vader zenden.“

Waarom dit zoo was, blijft thans onbesproken, genoeg dat én het getuigenis van Johannes den Evangelist én het getuigenis door Jezus zelf onder allerlei vormen herhaald, hier beslissend is. Eerst moest Jezus lijden, dan opstaan en ten hemel varen, en dan eerst, als hij verheerlijkt was, dan zou de werking van den Heiligen Geest volgen, die bij den Doop hoorde.

Houdt men dit nu wel in het oog, dan blijkt hieruit, hoe er bij den Doop tusschen twee perioden moet onderscheiden, de ééne omvattende alle die Doopen, die toebediend zijn, eer Jezus verheerlijkt was, en de tweede omvattende alle die Doopen, die toebediend zijn en nog worden, nadat Jezus in zijn heerlijkheid is ingegaan. Bij die eerste soort Doopen kon aanvankelijk alleen het teeken van den waterdoop gegeven worden, en moest de daarbij hoorende werking van den Heiligen Geest vooreerst nog toeven, om eerst later te volgen, als Jezus verheerlijkt zou zijn. Daarentegen bij die tweede soort Doopen, die werden en worden toegediend, nadat Jezus reeds verheerlijkt is, kon die werking van den Heiligen Geest onmiddellijk den waterdoop verzellen. En wat zien we nu? Dit, dat alle degenen die reeds vóór Jezus' hemelvaart den waterdoop hadden ontvangen, eerst op den Pinksterdag deze werking van den Heiligen Geest ondergaan, en dat dus toen eerst die werking volgde van den Heiligen Geest, die bij hun Doop hoorde, en alzoo hun Doop eerst volmaakte; en daarentegen dat bij degenen die later wierden

De martelaren.

XL.

ANTHONIS FREDERIKS.

Onder de kleine steden van ons vaderland zijn er weinige, die zulk een roemvollen naam in de geschiedenis van de dagen der Hervorming hebben als Naarden. Wie onzer kent den vreeselijken moord niet, die aan zijne burgers, op last van Alva en Spanje, in 1572 werd gepleegd, omdat zij gewaagd hadden de poorten voor burgerlijke en gewetensvrijheid te openen. Ook het bloed der martelaren heeft er gevloeid. Naarden stond in 1575 een volgende jaren in een reuk van onrechtzinnigheid. Daar woonde Nicolaas Quick, leeraar aan het gymnasium, daar de pastoor Cok, van wie bekend is, dat hun harte uitging naar het Woord Gods, hetwelk door Rome onder de korenmaat geplaatst was. Daar woonde ook Anthonis Frederiks, Henricus Antonie Nerdemus, zoo heet hij in de registers van 't hof. Kort na de dood van hem Tackx, een verbaatering van Fruckens. Soms wordt hij wel Tackx geheeten, wat echter een drukfout is, hetgeen enkele geschiedschrijvers in de war heeft gebracht, zoo

dat zij zelfs dachten, dat Fruckens en Tackx twee verschillende personen waren, hetgeen echter niet het geval is. Anthonis Frederiks, omstreeks 1505 of 1506 geboren, heeft gestudeerd aan de universiteit te Leuven. Van daar teruggekomen, vestigde hij zich in zijne vaderstad, zonder evenwel eenig beroep of bedrijf te beginnen. Zijn levensgedrag schijnt in het begin zondig en ongeregeld te zijn geweest. Maar eens — in 1535 of 1536 — in den omtrek der stad wandelende, werd hij door een beroerte getroffen en voor dood opgenomen. Doch de Heere had geen lust in zijn dood, maar daarmede dat hij zich bekeerde en leefde. Op zijn ziekbed greep een groote verandering bij hem plaats. Gods Woord werd zijn regel en lust. Hersteld zijnde, begon hij eenig werk te doen. Aan het kistmaken, dat hij vroeger geleerd had, besteedde hij zijne dagen. Niet omdat hij noodig had van de verdiensten te leven, neen, hij gaf al dat geld aan de armen. Doch hij dacht niet alleen aan de stofelijke welvaart der armen, ook de geestelijke toestand zijner medeburgers ging hem ter harte. Waar zich de gelegenheid aanbood, om aan anderen mensen uit den Bijbel voor te lezen en de Schrift te verklaren, aarzelde hij niet, dat met volle vrijmoedigheid te doen, tegelijk zijne hoorders waarschuwend tegen de mis, het vagevuur en de verering der heiligen. Velen luisterden naar zijne woorden, en de Heere gaf dat zij er ook acht op namen. Maar anderen haatten den ketter, dien zij gaarne verwijderd zagen. Op een beschuldiging, tegen Frederiks ingebracht bij den procureur-generaal, ontbood deze hem naar 's Gravenhage. Een zijner vrienden volgde hem. Frederiks verdedigde zich en deed

dit zoo goed, dat het Hof hem moest loslaten. Hij keerde naar Naarden terug. De rechtzaak had hem niet voorzichtiger gemaakt. Integendeel, hij trad stoutmoediger tegen Rome en hare dwalingen op, en predikte Gods Woord. Doch dit haalde hem de woede van verscheidene menschen, vooral uit het volk, op den hals, en dit liep zoo hoog, dat men hem op zekeren dag wilde steeniigen. Het duurde dan ook niet lang, of Frederiks werd weer naar 's Gravenhage gedagvaard en daar in de gevangenis geworpen. Hij zag wel in, dat hij niet meer naar Naarden terug zou gaan. Zijn misdad was te groot. Hij stelde Gods Woord boven menschenwoord. Wel is waar verdedigde hij zich met moed. Wel hadden zijn wereldlijke rechtters medelijden met hem. Wel vreesden dezen ook, dat Frederiks standvastig blijvende, door zijn martelaarschap indruk zou maken op hen die er getuigen van zouden zijn. Wel schenen al deze redenen genoeg te wezen, om den gevangene van den dood te bevrijden. Maar dan moest deze aan ééne voorwaarde voldoen: afval van zijne belijdenis en herroepen wat hij tegen Rome had geleerd, al ware het dan ook maar voor den schijn. Twee jaren lang werden de niterste pogingen aangewend, om Frederiks ten val te brengen, nu eens door hem aan zichzelf over te laten en zich te doen vervelen, dan weer door hem met bezoeken te overstelpen. Maar God waakte voor zijn dienaar. Verreeling noch kwelling des geestes konden hem bewegen zijne overtuiging prijs te geven. Ook niet de schoonste aanblijdingen. Toch wilde het Hof hem niet ter dood brengen. Daarom werd hem de gelegenheid gegeven om te vluchten. Maar

dat weigerde hij. Hij was dus een hardnekkig ketter, zooals de inquisiteur hem noemde, en werd aan het Hof overgeleverd, om zijn vonnis te krijgen. Den 26sten October 1579 beklom hij de houtnagel. Tevoren had hij zijne schoenen uitgetrokken en ze aan de armen gegeven. Op het schavot stierf hij den marteldood onder het zingen van het oude bekende lied:

Ik arm schaap aan de groen heyde,
Waar zal ik henegaan?
Van vrienden en magen moet ic scheidjen,
En alleen op Christum staan,
Ende mij op Hem verlaten,
Alder werlt jolyt,
In deser tyt,
En mach mijn siele niet baten.

Sy hebben een schaecken gesaet,
Sy en zijn noch niet versiet!
Dat wordt haer nu verweten:
Daerom syn sy dus gnaet,
Dat sy my hebben verdreven,
Ut myn vaders land,
Met grooter schant,
Godt die Heer willet haer vergeven.

DR. GAAY-FORTMAN.

te Makkum;
te Gollig;
FERINGA, te
HARTOG, te
v. LOON, te
te Gouda;
Amsterdam;
Gravenhage;
NEDERBEEK
um; H. K.
or,
ASER.
DAME.